

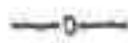
Ελάττωσις πρὸς ζημίαν τοῦ λήξαντος ἔτους, πλοίων μὲν 97, τόνων δὲ 9342 καὶ ναυτῶν 194.

Ελπίζομεν ὅτι τὸ προσεχὲς ἔτος θέλομεν ἀναγγεῖλαι ἀποτελέσματα ἀμείζοντα μᾶλλον ἀνταξίως τὰς περὶ τῆς προόδου τῆς φίλης ἡμῶν πατρίδος ἐνθέρμους μερίμνας τῶν ἀναγνώστων τῆς *Πανδώρας*.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ.

τῆς γενικῆς ἐνιαυσίου συνεδριάσεως τῆς
ἐν Κοπενάγῃ Β. ἐταιρείας τῶν Ἀρχαιο-
λόγων τῆς Ἀρχτου.

Τὴν 21 τοῦ λήξαντος Μαρτίου Ν. ε. συνήλθε κατὰ τὸ σὺνηθες ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ Χριστιανοδοῦργου ἢ ἐν Κοπενάγῃ Βασιλικῇ ἐταιρεία τῶν Ἀρχαιολόγων τῆς Ἀρχτου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως τῆς Δανίας Φρειδερίκου τοῦ Ζ'. Ὁ πολυμαθίστατος σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας καὶ γραμματεὺς τῆς ἐταιρείας ταύτης Κ. Χριστιανὸς Ῥάφνος, ἀνέγνω σύντομον ἐκθεσιν ἀφορῶσαν τὰς κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐργασίας καὶ τὰς παντοειδεῖς προόδους αὐτῆς. Μετὰ δὲ ταῦτα ὑπέβαλεν εἰς τὴν ἐντιμον ὁμήγυριν διάφορα ἀντίτυπα τῶν παρὰ τῆς ἐταιρείας ἐκδοθέντων περιοδικῶν τε καὶ ἄλλων συγγραμμάτων, καὶ ἰδίως τὸν Β'. τόμον τοῦ παρ' αὐτοῦ τούτου συγγραφέντος ἀξιολόγου πονήματος περὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων τῆς τε Ῥωσσίας καὶ Ἀνατολῆς. Ἐπὶ τέλους ἀνέγνω σύντομόν τινα διατριβὴν περὶ τῆς κατὰ τὴν IB'. ἑκατονταετηρίδα ἀπὸ Ἰολανδίας εἰς Ἱεροσόλυμα μεταβάσεως τοῦ ἱερέως Νικολάου, ἐλκύσας πρὸ πάντων τὴν προσοχὴν τῆς ὁμήγυρεις ἐπὶ δύο τοπικῶν ὀνομάτων, ἃτινα εὐρίσκονται ἐπίσης, τὸ μὲν ἐν ἐν τοῖς πονήμασι τοῦ ἐκ Παλαιστίνης σοφοῦ Ἀραβῆος Ἀσσάδου Καυῆτου, τὸ δὲ ἄλλο ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν ἑκατονταετηρίδα ἀκμάσαντος Ῥαδίνου Βενιαμίν.

Παρουσίασεν ἀκολούθως ἐκμνηστὴν ἀρχαίου τινος ἀρχτῶου (runique) ἐπιτυμβίου λίθου, εὐρεθέντος ἐσχάτως ἐν τῷ νεκροταφείῳ τοῦ ἐν Λονδίῳ Ἀγίου Παύλου. Ὁ λίθος αὗτος φέρει ἀρχαίαν τινα δανικὴν ἐπιγραφὴν εὐστόχως μεταρμηνευθεῖσαν καὶ σχολιασθεῖσαν παρὰ τοῦ μνησθέντος Κ. Ῥάφνου, φρονούντος ὅτι αὕτη ἐχαράχθη περὶ τὰ μῆσα τῆς ΙΑ'. ἑκατονταετηρίδος, ὅτε ἐδέσποζε τῆς Ἀγγλίας ὁ τότε βασιλεὺς τῆς Δανίας Κανούτος ὁ Μέγας.

Λαθὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ὁ φιλόμουσος Βασιλεὺς ὁ καὶ πρόεδρος τῆς μνησθείσης ἐταιρείας, ὠμίλησε μετ' ἐμβριθοῦς πολυμαθείας περὶ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς τῶν ἀρχαίων τύμβων, καὶ τῶν καλουμένων αἰθουσῶν τῶν μάγων (gocttestuer) τῶν καὶ

ἐκ μεγίστων λίθων ἢ πετρωμάτων ἐστεγασμένων. Εἶτα παρουσίασεν εἰς τὴν ὁμήγυριν ἐξ τεμάχια ἀρχαιοτήτων τοῦ λιθίνου αἰῶνος, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρχε πολεμικός τις πέλεκυς φέρων μεταγενεστέραν ἐπιγραφὴν, καὶ αἰχμὴν στρατιωτικῆς τινος βακτηρίας κατασκευασμένης ἐκ κέρματος ἑλάφου, καὶ ἀνηκούσης εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ αἰῶνος.

Διαλυθείσης δὲ τῆς συνεδριάσεως ἐπευφήμησαν ἀπαντες τὸν φιλόμουσον καὶ σοφὸν αὐτῶν πρόεδρον τὸν καὶ περιπόθητον αὐτῶν Μονάρχην.

I. ΔΕΚΙΓΓΑΛΛΑΣ.

ΚΑΤΑΡΤΗΣΙΣ.

τοῦ ἐπὶ τῶν ἀγγελιῶν φόρου
Ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ἐκ τῶν πρωτίστων ἀναγκῶν τῶν πεπολιτισμένων κοινωνιῶν εἶναι σήμερον καὶ ἡ ἀνάγνωσις. Ἐὰν περιέλθῃς τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Γερμανίαν, οὐχὶ μόνον τὰς πόλεις, ἀλλὰ καὶ τὰ χωρία αὐτῶν, θέλεις ἀπαντῆσαι ἀναγνώσκοντας ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ συγγράμματα καὶ ἀμαξηλάτας, καὶ βυρσοδέψας, καὶ ἀχθοφόρους, καὶ γυναῖκας ἀνοικοδόχους ὀστρεῖδας παρὰ τὰς πύλας τῶν ξενοδοχείων, καὶ αὐτὰς τὰς πλυντρίας. Περὶ τῆς ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ὠφελείας τοσοῦτον ἐπέισθησαν καὶ αἱ τελευταῖαι τάξεις τῶν κοινωνιῶν τούτων, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ βαναυσουργοὶ δὲν ἀμφοβάλλουσι πλέον ὅτι, καθὼς ὁ ἄρτος διατηρεῖ καὶ ἐκπαῖνι τὰς σωματικὰς δυνάμεις, οὕτω καὶ ἡ ἀνάγνωσις τῶν χρηστῶν, ἐννοεῖται, καὶ ὠφελίμων συγγραμμάτων, ἀναπτύσσει τὸν νοῦν, διαρρυθμίζει τὴν καρδίαν, ἐξημεροῖ τὰ ἦθη, καὶ καθιστάνει εὐαρεστοτέραν καὶ γλυκυτέραν τὴν συμπεριφορὰν.

Θέλουμεν πρόχειρον ἀποδείξιν τῆς ἀληθείας ταύτης: ἄς παραβάλωμεν τοὺς κατοίκους δύο πρωτευουσῶν κειμένων οὐχὶ μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων, τῆς πρωτευούσης τοῦ μικροῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῆς τοῦ ἀπεράντου Κράτους τῶν Ὀθωμανῶν. Ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῶν δυσκόλως ἀπαντᾶται ἄνθρωπος οὗ τινος ἡ ὁμιλία, οἱ ἐξωτερικοὶ τρόποι, αἱ σκέψεις ἀποδεικνύουσι παντελῆ ἑλλειψίν πεφροντισμένης κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀγωγῆς, ἐνῶ ἐν τῇ δευτέρᾳ, ἥτις μέχρι τοῦ 1821 ἔτους, ὑπῆρξεν ἡ ἐστία τοῦ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν πολιτισμοῦ, αἱ τοιαῦται συναντήσεις δὲν εἶναι δυστυχῶς σπάνιαι. Αἰτία δὲ τῆς διαφορᾶς ταύτης δὲν εἶναι κυρίως ὁ πλείότερος ἢ ὀλιγώτερος τῶν σχολείων ἀριθμὸς, ἢ αἱ μέθοδοι τῆς διδασκαλίας, διότι ὅλοι δὲν ἔχουσι τοὺς τρόπους νὰ φοιτῶσιν εἰς αὐτὰ, ἀλλ' ὁ περιοδικὸς τύπος, ὅστις, ἀναλαμβάνων τὸ κήρυγμα τῶν πολιτικῶν, κοινωνικῶν καὶ φιλολογικῶν εἰδήσεων, με-

καθαίνει καρτερικῶς ὡς ἄλλος Ἀπόστολος καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἐσχάτας, καὶ κρούων καὶ τῶν ἐνδεεστέρων τὰς θύρας, εἰσέρχεται καὶ διαδίδει πανταχοῦ τὸ φῶς τῆς παιδείας καὶ τὴν ἐρώτα τῆς μαθήσεως.

Μεταξὺ δὲ τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην ἐπικρατειῶν οὐδεμία ἐπέισθη τοσοῦτω περὶ τῆς ἀνάγκης ταύτης, ἢ τοῦλάχιστον οὐδεμία ἐνίσχυσε τοσοῦτω τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀναγνώσεως ὅση ἡ Ἀγγλία. Ἐκεῖ καὶ ἡ ἐξουσία, παρέχουσα μυρία εὐκολίας εἰς τὸν τόπον καὶ συντρίβουσα πάντα δεσμὸν, καὶ οἱ ἰδιῶται συνιστῶντες ἐταιρίαις, καὶ δι' ἀδροτάτων ἀναλωμάτων ἐκδίδοντες ἀλλεπαλλήλως βιβλία καὶ περιοδικὰ συγγράμματα, συναμιλλῶνται νὰ καταστήσωσι γενικωτέραν τὴν ἀνάγνωσιν. Ἐκπτος σχεδὸν στρατιώτης ἔχει μικρὰν ἰδίαν βιβλιοθήκην, καὶ παρὰ τὴν κεφαλίδαν τῆς κλίνης ἐκάστου ναύτου πολεμικοῦ, βλέπεις ἀριθμὸν τινα βιβλίων ἐπιστρωσμένων.

Συζητήσις τις γενομένη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἀπριλίου ἐν τῇ βουλῇ τῶν κοινοτήτων, ἀποδεικνύει ἐναργέστατα πόσον καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ οἱ πολῖται φροντίζουσι περὶ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἀναγνώσεως. Ὡς γνωστὸν ἐν Ἀγγλίᾳ, καθὼς καὶ ἐν Γαλίᾳ, καὶ ἀλλεχοῦ, αἱ ἐφημερίδες, τὰ περιοδικὰ συγγράμματα καὶ αἱ δι' αὐτῶν δημοσιευόμεναι παντοῖαι ἀγγελίαι, ἀποτίουσι φόρους. Ἀς μὴ νομίσῃ δὲ ὁ ἀναγνώστης ὅτι οἱ φόροι αὗτοι ἐθεσπίσθησαν κατ' ἀρχὰς χάριν ὠφελείας τοῦ ταμείου· ἐξ ἐναντίας σκοπὸς κύριος ὑπῆρξεν, ὡς ὑπάρχει σήμερον ὑπέρποτε ἐν Γαλίᾳ, νὰ ἐμποδισθῇ ἡ κυκλοφορία τῶν συγγραμμάτων τούτων, νὰ περιορισθῇ ὅσον ἐνεστὶν ἡ ἐλευθέρα ἐκφρασις τῶν ἰδεῶν, καὶ ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τῶν λαῶν πᾶν μέσον προχείρως καὶ ὀλιγοδαπάνως διδάσκων περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν συμφερόντων αὐτῶν. Ἐνὶ λόγῳ οἱ φόροι οὗτοι ἐθεωρήθησαν ὡς δεσμὸς τοῦ νοῦς καὶ τῆς ἐλευθέρας συζητήσεως, καὶ διὰ τοῦτο προσφυέστατα ὠνόμασεν αὐτοὺς ὁ λαὸς τῆς Μεγάλης Βρετανίας φόρους ἐπὶ τῶν φώτων.

Τὴν κατάργησιν λοιπὸν τῶν σκοτιστικῶν τούτων φόρων προέτεινε βουλευτὴς τις ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, καὶ, εἰ καὶ δὲν ἐγένετο ἀμέσως ὁλοσχερῆς, διότι οἱ Ἀγγλοὶ συνειθίζουσι νὰ προβαίνωσιν εἰς τὰς μεταρρυθμίσεις βαθμηδὸν καὶ μετὰ πολλῆς περισκέψεως, ὅλοι ὁμως συνωμολόγησαν προθύμως, καὶ ὑπουργοὶ καὶ βουλευταὶ πάσης μερίδος, τὴν ἀνάγκην αὐτῆς, καὶ ἐξέρεσαν τὴν εὐχὴν τοῦ νὰ ἴδωσι καταβαλλόμενον ταχέως εἰς ἔδαφος πάντα φραγμὸν ἀντιτασσόμενον εἰς τὴν εὐχερεστέραν διάδοσιν τῶν φώτων.

Ἀλλ' ἡ ἀπόφασις καὶ ἡ εὐχὴ αὕτη τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν βουλευτῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας δὲν συμφωνεῖ δυστυχῶς πρὸς τὰ περὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν συζητήσεων καὶ τοῦ τύπου γινόμενα ἐν τῇ Ἑπτανήσῳ, ἥτις διατελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ διοικεῖται ὑπὸ τὴν ἀμεσον ἐπιρροὴν αὐτῆς ταύτης τῆς φιλελευθέρου Ἀγγλίας· διότι ἐνῶ ἐνταῦθα πρώτη ἡ ἐξουσία ἀνοίγει αὐθορμήτως τοὺς ὁχίτους δι' ὧν ἐκχέονται ἀκωλύτως οἱ καταρρέαται τῆς ἀ-θροπίνης διανοίας, ἐκεῖ οὐχὶ μόνον δι' αὐθαιρέτων προγραφῶν, καὶ ἄλλων ἀστυνομικῶν μηχανημάτων καταρρῶθη νὰ ἐπι-

βληθῇ εἰς τὸν τύπον σιωπῆς, ἀλλ' ἐγένετο προσπάθεια νὰ δεσμευθῇ καὶ διὰ νόμων ὀριζόντων καὶ χρηματικῶν καὶ σωματικῶν ποινῶν κατὰ τὰ τοῦ γραπτοῦ καὶ κατὰ τοῦ προφορικοῦ λόγου.

Τὸ καθ' ἡμᾶς ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς κυβέρνησις, συγκειμένη μάλιστα σήμερον ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἀνδρῶν, ἐγνώριζεν ἀκριβῶς τὰς κακώσεις τούτας, ἤθελε βεβαίως σπεύσει ν' ἀποδοκιμάσῃ αὐτάς· διότι παρὰ τὴν προστασίαν τὴν ὁποίαν χορηγεῖ πρὸς τὰ φῶτα καὶ τὴν ἐλευθερίαν, τρέφει καὶ σέβας ἄπειρον πρὸς τὴν κοινὴν γνῶμην, ἥτις ἀποκρούει μετ' ἀγανακτικῆς πᾶσαν ἐπιβουλήν κατ' αὐτῶν.

Η ΕΝ ΚΥΠΡΩ ΓΛΩΣΣΑ.

Ἡ πρώτη γλῶσσα, ἥτις ἐν Κύπρῳ ἐλαλήθη ἐκ τῶν ἱερῶν βιβλίων καὶ τῆς ἱστορίας αὐτῆς, παραδέχεται ὅτι εἶναι ἡ τῶν Φοινίκων. Οὗτοι τὰς πλείστας τῶν νήσων τῆς Μεσογείου κατοικίσαντες ἐξηπλώθησαν καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι αὐτῶν Κύπρον, Φοινικικὰς ἐν αὐτῇ κτίσαντες πόλεις. Μετ' αὐτοὺς ἦλθον οἱ Ἀσσύριοι, ἐπ' ὀλίγον αὐτῆς ἐπικρατήσαντες χρόνον· ἀλλ' ἂν διέδωσαν εἰς τοὺς ὑποδουλωθέντας λαοὺς τὴν γλῶσσάν των ἢ οὐ, ἀδηλον. Δυνάμεθα ὁμως μετὰ πιθανότητος νὰ εἰπώμεν, ὅτι τὸ δεύτερον συνέβη, καὶ διὰ τὸ ὀλίγον καθ' ὃ ἔρξαν τῆς νήσου, καὶ διότι οἱ κατακτηταὶ οὐδέποτε ἀναγκάζουσι τοὺς κατακτωμένους τὴν αὐτῶν νὰ δεχθῶσι γλῶσσαν, τοῦ ἀδυνάτου ἕνεκα τῆς ἐπιτεύξεως, καὶ ἐπειδὴ ἄλλος εἶναι ὁ τῆς κατακτήσεως σκοπός. Ἢτα διαδέχονται αὐτοὺς ἐν Κύπρῳ οἱ Αἰγύπτιοι, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς τὸ αὐτὸ συνέβη, ὅπερ καὶ εἰς τοὺς Ἀσσυρίους, καὶ πολὺ μᾶλλον εἰς τούτους, ἐπειδὴ καλῶς γνωρίζομεν τὸν ἰδιότροπον τῶν Αἰγυπτίων βίον.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τούτων ἤρχισαν καθ' ὅλην τὴν μικρὰν Ἀσίαν νὰ ἐξαπλώνωνται ἐλληνικαὶ ἀποικίαι, καὶ τοιαῦται ἐστάλησαν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Κύπρον, ἐξ ὧν ἐν γένει τῶν μερῶν τῆς Ἑλλάδος, ἦτοι Αἰολεῖς, Ἴωνες, Δωριεῖς κατέκρησαν τὴν νήσον. Αἱ ἀποικίαι αὗται ἐπικρατήσασαι τῶν πρώτων κατοίκων τῆς νήσου ἐδυνήθησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ ἐπιβάλωσιν εἰς τοὺς ὑποδουλωμένους λαοὺς τὴν ἰδίαν των γλῶσσαν· καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἕνεκα τούτου ἐπικράτησε γλῶσσα, διατηρούσης ἐκάστης τῶν ἀποικιῶν τὴν ἰδίαν τῆς διαλέκτον. Μετὰ ταῦτα ὁμως, ἀφοῦ τὰ μικρὰ ταῦτα ἔθνη ἦλθον εἰς κοινωνίαν πρὸς ἄλληλα, ἀνέμιζαν τὴν αὐτῶν γλῶσσαν, καὶ ἐσχημάτισαν οὕτως εἰπεῖν τὸ κράμα ἐκεῖνο, ὅπερ εἰς τὸν Ὀμηρον παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ γλῶσσα δὲν εἶχε διαίρεθῇ εἰς τὰς τρεῖς αὐτὰς μεγάλας διαλέκτους.

Ὅτι δ' ἡ Ἑλληνικὴ ἐλάλειτο ἐν τῇ νήσῳ ὡς